Кеше тормышы ул туган, яшәгән авыл тарихына да барып тоташа бит. Авыл йозен кешеләр билгели. Авылнын топ байлыгы да анын тырыш, унган, эчкерсез кешеләре. Ләмберә районы Кривозерье - Кырви авылы халкы борынгыдан эш соючән һәм һонәрле, унган булулары белән аерылып торган. Шундыйларнын берсе Назия Ибраһим кызы Муратова да.
Ул 1945нче елнын беренче мартында Ләмберә районы Кривозерье авылында Ибрагим Алим улы белән Альфия Арифулла кызынын кvп балалы гаиләсендә доньяга килә. Жиде балаларына тиешле тәрбия бирv очен кvп тырыша әти-әниләре, чонки бу бит Боек Ватан сугышыннан сонгы илне аякка бастырган еллар.   - Әтием безнен очен бик тырышты. Кvрше авылга барса – валенка басучыны ойгә алып килеп, барыбызга да киез итек бастырта иде. Базарга барса – кәжә яркаларын алып килеп, итле аш белән сыйлады. Тимер юлда эшләгәндә, коне-тоне дежур торган чакларда, остендәге киеменә хәтта боз тунган була торган иде әтиемнен, - дип хәтирәләрен янартты әнгәмәдәшем.
Балачактан тырышлыгы әти-әнисеннән кvчкән Назиягә дә. Авылы мәктәбендә тырышып укый, жәмгыять эшләрендә дә актив катнаша, спорт белән кызыксына. Тик йогерv белән генә калмый, торле ярышларда призлы урыннар алып килә. Мордовиядә беренчеләрне алгач, Краснодар, Чечня һәм башка жирләрдә vткән ярышларда лаеклы оченче урыннар һәрвакыт анын булган.
Кырви мәктәбен тәмамлагач, 7 балалы гаиләдә вузга барырга момкинлек булмаган. Әтисе Ибраһим: «Училищега гына кызым урнаш, анда 27 сум стипендия дә бирәләр», - дигән. Әтисе кушканча, Назия училищега (ФЗУга) урнаша. Практикага – «Саранский инструментальный завод»ка, ә укуны тәмамлагач «Электровыпрямитель» заводынын 2 цехына эшкә юллаганнар. Практикага беренче тапкыр килгәч, Ибраһим кызы Назия заводтагы ир-ат кына жинә торган фрезер станогын кvреп елап жибәргән. Аларны кабул иткән Виктор абый Дорофеев, яшь кызчыкнын елаганын кvреп: «Потерпи, Надя, учиться только три месяца осталось. Вот скоро новый цех откроется: я тебя пристрою». Ә чынлыкта, язма героебыз фрезер станогы артында ун ел тырышып хезмәт иткән. Тырышлыгын кvреп ана мастеры Харис абый Батеряков торле яклап ярдәм иткән. Чынлылыкны яраткан Назияне табельныйга да куйган, кладовщик булып та калдыра

булган.
Назия Ибраһим кызы Муратова – эш кешесе. Ул тормышын алга жибәрv очен хезмәт куя, кечкенә генә vзгәрешкә дә соенеп яши. Бу вакыт ул киявдә була, Роберт улы белән тормыш иптәшен, Харис Хәсән улын, оч ел армиядән котеп яшиләр. Ире армиядән кайткач, птицефабрикага шофер булып эшкә урнаша һәм анда тырышып хезмәт итә. Яшәv хәле яхшыра. Аннары Румины, Эльвирасы туа.
Әйткәнебезчә, һәрбер кешенен тормышы - vзе бер тарих. Кырви авылынын бер ягыннан тимер юл vткәнгә, халыкнын бер олеше тимер юлда эшләгән. Бу юлны якташ язучыбыз Шәриф Камал да тозешкән (дамба ясар очен туфрак ташыган). Шулай, Назия Ибраһим кызы Муратова тимер юл кассасында кассир булып утыз ел эшли, пенсиягә чыккач та эшләп ала язма героебыз. Ул эшләгән вакытларда поездларга билетлар алу проблемасы бар иде, чонки бу станциядән vткән поездларнын саны да аз, еш vтми дә иделәр. Тагы тирә-як авыллары, район халкы да шул тукталыштан поездларга утырып торле якларга йоргәннәр. Шуна да Назия апа, булдыра алган кадәр еш авылдашларына билет алып бирә торган булган; ярдәм сорап килvчене бер тапкыр да кайтармаган, халкы очен тырышкан. Бу урында шуны да әйтәсе килә, Назия апа барлык кvршеләре белән гомере буе яхшы дустанә монәсәбәттә яши, һәрвакытта да коченнән килгәнчә ярдәм итәргә тырыша. Бvген дә шул яшәv принцибына тугры булып, хәленнән килгән кадәр кешеләргә ярдәм итәргә тырыша.
Тынгысыз жанлы, туганнарынын, туган жиренен, авылдашларынын кадерен белеп яшәvче Назия Ибраһим кызы спортта гына тvгел, ә торле яктан актив кеше. Тимер юл кассасында эшләv барышында ул Рузаевкада ревкомиссия составында тора, озак еллар профком председателе була, товарищеский судта заседатель булып та хезмәт итәргә туры килә ана. Авыл халкы да хормәт итә Ибраһим кызы Назияне. Авылында, районында vткән торле-торле чараларга да чакыралар, аларда катнаша. Кvчтәнәчкә алкасын, пахлавасын пешереп алып бара. Сабантуйларга да пешерә. Ә бакыйлыкка кvчкән тормыш иптәше Харис абыйсыз Кырвида бернинди кода да, бәйрәм дә vтмәгән, чонки ул гармунын оздереп, жанга рәхәт бирә торган милли моннарыбызны, рус телендә жырланган жырларны уйнаткан.
Назия Ибраһим кызы Муратова кайнанасы белән бергә егерме елдан артык яшәгән. Ә vзе улы Румин, килене Садия Тахир кызы кадер-хормәтендә утыз елга якын бергәләп яшиләр. Алар белән бергә булудан бик тә канәгать һәм рәхмәтле язма героебыз. Килене Садия Тахир кызы Кривозерье мәктәбенен унышлы башлангыч сыйныф укытучысы, мәктәп завучы. Әлегә Назия Ибраһим кызынын 7 оныгы, 4 оныкчыгы аны шатландыра. Оныклары да һәрвакыт әнекайларынын хәлен сорашып, кvчтәнәчләр ташып торалар. Ул дини йолаларыбыз кушканча дога кылып доньяларга - тынычлык, илгә - байлык, авылы халкына һәм якыннарына саулык тели.

Наилә НАСЫРОВА